

Att leda ambulanssjukvård

FÖR NÅGRA ÅR sedan lärde jag mig av folkhögskollärare med inriktning på facklig utbildning att en chef är en person som tar beslut och ansvar; en ledare är en person som tar fram visioner och mål och sedan entusiasmerar medarbetarna mot dessa. Helst skall dessa personer förenas i samma person! Så enkelt och så klokt, men så mycket det innehåller!

Inom ambulanssjukvården bedriver vi en verksamhet som har det starkaste varumärke man kan tänka sig. Alla medborgare i Sverige litar på, och är i någon mån beroende av ambulanssjukvården.

Hur många skulle våga sig ut på vägarna eller syssla med idrott om man inte visste att man kunde få hjälp vid en eventuell olycka? Och hur många skulle vilja vårdas hemma om man inte snabbt kunde få hjälp vid en försämring i en kronisk hjärt- eller lungsjukdom?

UNDER 30 ÅR har ambulanssjukvården utvecklats från en transportorganisation till en avancerad kunskapsorganisation. Fokus har flyttats från blåljus, dramatik och hjältemodiga insatser till hög utbildningsnivå, kvalitetssäkring och vårdkedjor.

Helst skall en svårt sjuk patient tas om hand på ett lugnt och likformigt sätt utan improvisationer. Ett snabbt medicinskt omhändertagande som görs enligt tydliga behandlingsriktlinjer och på ett inövat sätt.

RESAN FRÅN TRANSPORTORGANISATION till kunskapsorganisation har inte varit utan ansträngning och konflikter. Insikten hos en hel yrkesgrupp stolta ambulanssjukvårdare att man inte längre alltid är självklar medspelare inom ambulanssjukvården, har varit extra tung att bära. Det har på sina platser resulterat i en övertalighetsproblematik, som i sin tur medfört att duktiga medarbetare fått lämna verksamheten.

Tidigare hade ambulanserna mest mekanisk och enkel teknik, men i dag ligger fokus på högteknologi med ofta flera olika datasystem och höga krav på momentan mobil funktion och kommunikation. Denna mycket snabba teknikutveckling har satt fokus också på inköpsrutiner och upphandlingar, vilket ambulanssjukvården ofta har fått lära sig samtidigt med själva införandet av systemen.

Skiftet från ego- till systemperspektivet har varit smärtsamt för en del medarbetare, som sökt bekräftelse enbart i patientmötet och som inte uppfattat att en del av arbetsuppgifterna är att utveckla själva verksamheten i system, flöden och vårdkedjor.

DEN HOSPITALA AKUTSJUKVÅRDEN har under det senaste decenniet också genomgått en kraftig strukturomvandling med allt färre akutsjukhus. Det har ställt allt större krav på tidig prehospital diagnostik och aktiv sjukvårdande behandling under inte sällan längre transporter till ett mer specialiserat vård. Medborgarens krav har också under samma tid ökat väsentligt. Ofta hamnar ambulanssjukvården numera i skottlinjen och hängs ut i media, när patienter hamnat fel eller inte fått optimal behandling.

EN GRUNDBULT FÖR alla dessa förändringar har varit ett aktivt och fungerande ledarskap inom ambulanssjukvården. Många duktiga krafter har därför funnits med på resan.

Vi kan därför sända en tacksamhetens tanke till de förutseende chefer och ledare som 1984 samlades i Åre för att grunda föreningen för ledningsansvariga inom svensk ambulanssjukvård – Flisa. Att redan på 80-talet skapa en organisation för ledningsfrågor inom svensk ambulanssjukvård har troligen haft stor betydelse för att bära fram alla engagerade medarbetares ansträngningar och att få fram resurser till för den kraftfulla utvecklingen.

GENOM FLISA HAR svensk ambulanssjukvård haft en nationell nivå som varit till stor hjälp i många frågor. Det har också medfört att vi i Sverige har en ständig dialog mellan de olika företrädarna i ledningsfrågorna över hela landet. För framtiden kommer detta att vara än mer betydelsefullt för att möta en åldrande befolknings höga krav på rätt vård direkt.

Som en del i dessa spännande utmaningar ger vi därför ut *Flisa Magazine* för att sprida information om ledningsfrågor och svensk ambulanssjukvård. Välkommen att ta del av ett spännande första nummer! Sprid gärna tidningen vidare till beslutsfattare, kolleger eller varför inte patienter och patientföreningar som du tycker kan ha glädje av att läsa mer om ambulanssjukvårdens spännande lednings- och framtidsfrågor.

Poul Christian Kongstad

Poul Christian Kongstad
Ordförande, Flisa